

20141364245

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

Врз основа на член 100 став (4) од Законот за заштита на децата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 23/13, 12/14 и 44/14), министерот за труд и социјална политика, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА СТАНДАРДИТЕ И НОРМАТИВИТЕ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА НА УСТАНОВИТЕ ЗА ДЕЦА

Член 1

Во Правилникот за стандардите и нормативите за вршење на дејноста на установите за деца („Службен весник на Република Македонија“ бр.28/14 и 40/14), во членот 66 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Правилната исхрана на децата во детска градинка се обезбедува преку редовен број на оброци во согласност со препорачаните количини на енергија и хранливи материи, дадени во Прилог бр. 2, кој е составен дел на овој правилник.“

Член 2

Членот 67 се менува и гласи:

„(1) Планирањето на исхраната е во зависност од возраста на децата, распоредени во пет групи и тоа за деца:

- до шест месеци - планираните оброци се специфични за нивната возраст бидејќи исхраната е базирана на мајчино млеко или адаптирано млеко,

- од седум месеци до дванаесет месеци - планираните оброци се специфични за нивната возраст, бидејќи исхраната е базирана на адаптирано млеко, и се состои од четири до пет дневни оброци во зависност од потребите на детето.

- од една година до три години – дневната исхрана се состои од четири дневни оброци и тоа: појадок, ручек и две ужини.

- од четири години до шест години - дневната исхрана се состои од четири дневни оброци, и тоа: појадок, ручек и две ужини.

- од шест години, односно од поаѓање во основно училиште до десет години - се предвидува можност за организирана исхрана во детската градинка, во зависност од престојот на децата, со обезбедување на оброци и тоа: појадок, ужина и ручек или ручек и ужина.

(2) Исхраната на категориите деца од став 1 на овој член е планирана и усогласена со признатите критериуми и стандарди во енергетска, хранлива и заштитна вредност на дневните потреби по дете – консумент и тоа:

- белковини 12 - 15%

- масти 27 - 30%

- јаглени хидрати 55 - 60%.

(3) Учеството на групите прехранбени производи во дневната исхрана по дете изнесува за:

- интегрални житарки и нивни производи 25%

- месо, риба, јајца 5 – 10 %

- млеко, јогурт, кисело млеко, сирење, изварка, кашкавал, 25%
- масло за јадење од сончоглед, сусам, маслинки, тикви и сл, путер 10 -15 %
- зеленчук и производи од зеленчук, 10 – 15 %
- овошје и производи од овошје, 10% и
- мед , кафеав шеќер и шеќерни концентрати 5%

(4) Заради губитоците во текот на подготвувањето на храната и сервирањето на оброците, се препорачува зголемување на количините на прехранбените производи за 5 - 10%, со што би се обезбедиле планираните калории, белковини, витамини и минерали.

(5) Бројот на оброците и содржината на енергетските потреби на децата треба да се димензионираат согласно со времетраењето на програмата односно со времетраењето на престојот на децата и тоа:

- а) за целодневен престој - четири оброка;
 - појадок,
 - предпладневна ужина (овошје или преработка од овошје),
 - ручек со салата
 - попладневна ужина
- б) за полудневен престој до шест часа дневно - три оброка:
 - појадок,
 - ужина (овошје или преработка од овошје)
 - ручек со салата и

в) за полудневен престој до четири часа дневно и за скратена програма - еден оброк.

(6) Распоредот на давањето на оброците на децата се подготвува од страна на директорот согласно времетраењето на остварувањето на програмата. Распоредот помеѓу оброците кои ги примаат децата не е поголем од три часа помеѓу два оброка.“

Член 3

Во членот 68 во ставот (2) зборовите „член 29 ставови (2), (3), (4) и (5)“ се заменуваат со зборовите „член 28 ставови (2), (3), (4) и (5)“.

Член 4

Прилозите број 1 и 2 се заменуваат со нови прилози, кои се дадени во прилог и се составен дел на овој правилник.

Член 5

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 11 - 4498/3
4 септември 2014 година
Скопје

Министер
за труд и социјална политика,
Диме Спасов, с.р.

ПРИЛОГ бр.1

ОРГАНИЗАЦИЈАТА НА ДНЕВНИТЕ АКТИВНОСТИ НА ДЕЦАТА ОД ПРЕДУЧИЛИШНА ВОЗРАСТ ВО РАМКИ НА ГРУПИТЕ

Организацијата на дневните активности на децата од најрана предучилишна возраст (до 18 месеци)

Целодневен престој		Продолжен престој	
Активности	Време	Активности	Време
- прием на децата и слободни активности	до 8,15 h	- прием на децата и слободни активности	до 13,30 h
- подготовка за појадок и појадок	8,15 h	- ручек	14,00 h
- реализација на дневното планирање	9,00 h	- реализација на дневното планирање	15,00 h
- ужинка	10,00 h	- ужинка	15,30 h
- тоалет и подготовки за спиење	10,20 h	- тоалет и нега на детето	16,00 h
- пасивен одмор – спиење	10,50 h	- пасивен одмор-спиење	18,00 h
- тоалет, подготовки за ручек	12,50 h	-тоалет и нега на децата	18,15 h
- ручек	13,10 h	- подготовка за вечера и вечера	18,45 h
- миење раце и тоалет	13,40 h	- пасивен одмор-спиење	21,00 h
- слободни игри и престој на воздух	14,00 h	-тоалет и нега на децата	21,00 h
- ужинка	15,00 h	-слободни активности	21,45 h
- реализација на дневното планирање	15,30 h	- заминување на децата	до 22,00 h
- слободни игри	16,00 h		
- заминување на децата	до 18,00 h		

Организацијата на дневните активности на децата од најрана предучилишна возраст (над 18 до 24 месеци)

Целодневен престој		Продолжен престој	
Активности	Време	Активности	Време
- прием на децата и слободни активности	до 8,15 h	- прием на децата и слободни активности	до 13,30 h
- подготовка за појадок и појадок	8,15 h	- тоалет и подготовки за ручек	14,00 h
- реализација на дневното планирање	9,00 h	- ручек	14,30 h
- ужинка	10,00 h	- реализација на дневното планирање	15,30 h
- слободни игри и престој на свеж воздух	10,30 h	- ужинка	16,00 h
- тоалет, подготовки за ручек	11,30 h	- пасивен одмор -спиење	18,00 h
- ручек	12,00 h	- подготовка за вечера и вечера	18,30 h
-пасивен одмор - спиење	12,45 h	-слободни игри и престој на свеж воздух	19:30 h
- ужинка	14,45 h	-слободни активности	21,00 h
-реализација на дневното планирање	15,10 h	-средување на центрите за учење	21,30 h
-слободни игри	15,30 h	- заминување на децата	до 22,00 h
- заминување на децата	до 18,00 h		

Организацијата на дневните активности на децата од постара предучилишна возраст (над две до четири години)

Целодневен престој		Продолжен престој	
Активности	Време	Активности	Време
-прием на децата и слободни активности (игри по избор на децата)	до 8,15 h	- прием на децата и слободни активности	до 13,30 h
-утринска гимнастика	8,15 h	- тоалет и подготовки за ручек	14,00 h
-појадок	8,30 h	- ручек	14,30 h
-реализација на дневното планирање	9,00 h	- реализација на дневното планирање	15,30 h
-ужинка	10,00 h	- ужинка	16,00 h
-реализација на дневното планирање	10,30 h	- пасивен одмор -спиење	18,00 h

-прошетки, набљудувања и престој на свеж воздух	11,00 h	- подготовка за вечера и вечера	18,30 h
-ручек	12,15 h	-слободни игри и престој на свеж воздух	18,45 h
-пасивен одмор- спиење	12,45 h	-средување на центрите за учење	21,30 h
-ужинка	14,45 h	-заминување на децата	до 22,00 h
-реализација на дневното планирање	15,15 h		
-слободни игри	16,30 h		
-средување на центрите за учење	17,30 h		
-заминување на децата	до 18,00 h		

Организацијата на дневните активности на децата од постара предучилишна возраст (над четири до шест години)

Целодневен престој		Продолжен престој	
Активности	Време	Активности	Време
-прием на децата и слободни активности (игри по избор на децата)	до 8,15 h	- прием на децата и слободни активности	до 13,00 h
-утринска гимнастика	8,15 h	-реализација на факултативни програми (програми по избор на родителите, децата, пр.јазик, балет)	13,30 h
-појадок	8,30 h	- тоалет и подготовки за ручек	14,00 h
-реализација на дневното планирање	9,00 h	- ручек	14,30 h
-ужинка	10,00 h	- реализација на дневното планирање	15,30 h
-реализација на дневното планирање	10,30 h	- ужинка	16,00 h
-прошетки, набљудување и престој на воздух	11,15 h	- пасивен одмор -спиење	16,15 h
-средување на центрите за учење	12,00 h	- подготовка за вечера и вечера	18,45 h
-ручек	12,15 h	-слободни игри и престој на свеж воздух	21,00 h

-пасивен одмор-спиeње	12,45 h	-средување на занималната	21,30 h
-ужинка	14,30 h	-заминување на децата	до 22,00 h
-реализација на факултативни програми (програми по избор на родителите, децата, пр.јазик, балет)	15,00 h		
-реализација на дневното планирање	15,30 h		
-слободни игри	16,45 h		
-средување на центрите за учење	17,30 h		
-заминување на децата	до 18,00 h		

Организацијата на дневните активности на децата над три до шест години опфатени во полудневен престој

Полудневен престој	
Активности	Време
- прием на децата и слободни активности	до 7,30 h
- утринска гимнастика	7,45 h
- реализација на дневното планирање	10,00 h
-ужинка	10,30 h
- реализација на дневното планирање	11,00 h
- прошетки, набљудување и престој на воздух	11,45 h
-средување на центрите за учење	12 h

Организацијата на дневните активности на децата над три до шест години опфатени со скратени програми во центрите за ран детски развој

Скратени програми	
Активности	Време
- прием на децата	до 8:00
- утринска гимнастика	8,00-8.45
- реализација на дневното планирање	8,45-10,45
-средување на центрите за учење	10.45-11,00 h

ПРИЛОГ бр.2

НОРМАТИВИ ЗА ИСХРАНА НА ДЕЦА ВО ДЕТСКА ГРАДИНКА

Енергетска и хранлива вредност

	Енергетска вредност		Белковини		Маси	Јаглени-
			Растителни	анимални		хидрати
	Ккал.	KJ	г.	г.	г.	г.
Возраст до седум месеци						
-Дневни потреби	618	2586	9,0	12,0	19,0	88,8
-За престој во градинка	495	2073	7,2	9,6	15,2	71,0
Возраст 7-9 месеци						
-Дневни потреби	825	3465	11,9	18,1	22,6	120
-За престој во градинка	618	2601	8,9	13,5	18,9	90
Возраст 10-12 месеци						
-Дневни потреби	920	3864	13,2	20,2	25,2	134,6
-За престој во градинка	690	2898	9,9	15,15	18,9	100,9
Возраст 1-3 години						
-Дневни потреби	1230	5166	14,0	21,0	32,0	190,0
-За престој во градинка	922	3875	10,5	15,8	24,0	142,5

Возраст 4-6 години						
-Дневни потреби	1715	7203	26,0	37,0	47,0	251,0
-За престој во градинка	1286	5402	19,5	27,7	35,2	188,2
Возраст 7-10 години						
Дневни потреби	2100	8797	33,0	33,0	50,0	333,0
За престој во градинка	1575	6598	24,7	24,7	37,5	249,7

Минерални материи

	Ca	P	Mg	Fe	Zn	J	Na	K	Хло- риди	Cu	Mn	F	Se
	мг.	мг.	мг.	мг.	мг.	μg	мг.	мг.	мг.	мг.	мг.	мг.	мг.
Возраст до седум месеци													
-Дневни потреби	500	400	58	6	5	40	250	820	380	0,5- 0,8	0,5- 0,8	0,1- 0,5	0,01 0,04
-За престој во градинка	400	320	46,4	6,5	4,0	32,5	200	656	304	0,7	0,7	0,3	0,03
Возраст од 7-9 месеци													
-Дневни потреби	700	400	75	10	5	50	320	700	500	0,7- 1,0	0,7- 1,0	0,2- 1,0	0,02-0,04
-За престој во градинка	525	300	56,2	7,5	3,7	37,5	240	525	400	0,7	0,7	0,7	0,04
Возраст 10 -12 месеци													
-Дневни потреби	700	400	80	10	5	50	350	700	500	0,7- 1,0	0,7- 1,0	0,2- 1,0	0,02-0,04
-За престој во градинка	525	300	60	7,5	3,7	37,5	262,5	525	400	0,7	0,7	0,7	0,04
Возраст 1-3 години													
-Дневни потреби	800	800	85	10,0	5,5	70	500	800	800	1,0- 1,5	1,0- 1,5	0,5- 1,5	0,02 0,08
-За престој воградинка	600	600	63,7	7,5	4,1	52,5	375	600	650	0,9	0,9	0,9	0,06
Возраст 4-6 години													
-Дневни потреби	800	800	120	10,0	6,5	110	700	1100	1100	1,5- 2,0	1,5- 2,0	1,0 2,5	0,03 0,12
-За престој во градинка	600	600	90	7,5	4,8	82,5	525	825	900	1,5	1,5	1,8	0,09
Возраст 7-10 години													
-Дневни потреби	1000	800	170	10,0	10	120	400 1800	1600 3000	600- 2800	1,5	2,0 3,0	1,5 2,5	0,05 0,2
-За престој во градинка	750	600	127	7,5	7,5	90	825	1730	1800	1,1	2,2	1,5	0,1

Витамини

	А	Д	Е	К	Ц	Б ₁	Б ₂	ПП	Б ₆	Фола-цин	Б ₁₂
	µg	µg	Мг.	мг.	мг.	мг.	мг.	мг.	мг.	µg	µg
Возраст до седум месеци.											
-Дневни потреби	375	8,7	4,5	-	30	0,3	0,4	5,5	0,4	25	0,4
-За престој во градинка	300	7,3	3,6	-	24	0,2	0,3	4,4	0,3	20,2	0,32
Возраст 7-9 мес.											
-Дневни потреби	375	10	4	-	35	0,4	0,5	5,6	0,6	35	0,5
-За престој во градинка	281	7,5	3	-	26	0,3	0,4	4,2	0,4	26,2	0,37
Возраст 10-12 м.											
-Дневни потреби	375	10	4	-	35	0,4	0,5	5,6	0,6	35	0,5
-За престој во градинка	281	7,5	3	-	26	0,3	0,3	4,2	0,4	26,2	0,3
Возраст 1-3 год.											
-Дневни потреби	400	10	6	-	45	0,5	0,8	9,0	1,0	100	0,7
-За престој во градинка	300	7,5	4,5	-	34	0,4	0,6	6,7	0,7	75	0,5
Возраст 7-10 г.											
-Дневни потреби	700	10	8	30	45	1,2	1,4	16	1,4	200	1,4
-За престој во градинка	525	7,5	6	22	33	0,9	1	12	1	150	1